

Broj: 03-02.3-18-339-2/16
Istočno Sarajevo, 09.03.2016. godine

BAS UPUTA

o označavanju i registriranju dokumenata bosanskohercegovačke standardizacije

Izdanje: 2 (hr)
Oznaka dokumenta: BAS U 8.5-01
Registar:
Kontrolirana kopija:
Dostavljeno:
Datum:

	Izradio	Ovjerio
Potpis		
Datum	2016-03-07	2016-03-08
Ime i prezime	Mirjana Šučur Tihomir Anđelić	Miljan Savić
Funkcija	Šefica odjeljenja IEC/ITU/CENELEC/ETSI Šef odjeljenja ISO/CEN	Predstavnik rukovodstva za kvalitet

SADRŽAJ

Uvod.....	3
1. Područje primjene	3
2. Upućivanje na druge dokumente.....	3
3. Termini i definicije	3
4. Označavanje dokumenata.....	4
5. Registriranje dokumenta.....	9
6. Završne odredbe	12

Izdanje	I	II	III	IV	V	VI
Datum	2009-05-05	2016-03-09				

Na temelju članka 61. stavak 2. Zakona o upravi („Službeni glasnik BiH“, br. 32/02 i 102/09), članka 9. stavak 2. Zakona o osnivanju Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine („Službeni Glasnik BiH“, broj 44/04), a u vezi sa člankom 6. stavak 1. točka b) Zakona o standardizaciji Bosne i Hercegovine („Službeni Glasnik BiH“, broj 19/01), ravnatelj Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine donosi:

BAS UPUTU

o označavanju i registriranju dokumenata bosanskohercegovačke standardizacije

Uvod

Ova je uputa rađena na osnovu uvida u strukturu oznake i način označavanja dokumenata (standarda, vodiča i drugih dokumenata) međunarodnih i europskih organizacija za standardizaciju ISO i IEC-a, odnosno CEN-a i CENELEC-a, ETSI te dokumenata nekih nacionalnih organizacija za standarde. U obzir su uzete i odredbe date u BAS U 8.5-04:2016, a koje se odnose na pravila i uvjete za označavanje preuzetih dokumenata međunarodnih i europskih organizacija za standardizaciju. Izabrana je struktura oznake dokumenata bosanskohercegovačke standardizacije kompatibilna strukturi označavanja dokumenata međunarodnih i europskih organizacija za standardizaciju.

1. Područje primjene

Ova uputa utvrđuje strukturu oznake, način označavanja i propisuje način registriranja, odnosno evidentiranja dokumenata bosanskohercegovačke standardizacije.

Ova uputa namijenjena je za uporabu osoblju Instituta i tehničkim tijelima, posebice predsjednicima i tajnicima tehničkih tijela, te svima koji su uključeni u izradu nacrt standarda i nacrt drugih BAS-ovih dokumenata dostupnih javnosti.

2. Upućivanje na druge dokumente

Odredbe dokumenata na koje ova uputa upućuje istovremeno vrijede i kao odredbe ove upute. U vrijeme objavljivanja ove upute važila su navedena izdanja. Kad se ona primjenjuje, koriste se najnovija izdanja navedenih dokumenata:

- BAS U 8.5-02:2016, *Uputa o strukturi i oblikovanju bosanskohercegovačkih standarda i drugih dokumenata dostupnih javnosti,*
- BAS U 8.5-03:2016, *Uputa za pripremanje, donošenje i objavljivanje BAS standarda i drugih dokumenata bosanskohercegovačke standardizacije,*
- BAS U 8.5-04:2016, *Uputa o preuzimanju međunarodnih i europskih standarda i drugih dokumenata koji nisu standardi,*
- BAS U 8.5-05:2016, *Uputa o označavanju i registriranju tijela za pripremu dokumenata bosanskohercegovačke standardizacije.*

3. Termini i definicije

Za potrebe se ovog dokumenta primjenjuju termini i definicije date u BAS EN 45020, BAS U 8.5-03 i BAS U 8.5-04.

4. Označavanje dokumenata

4.1. Struktura oznake

4.1.1 Odabrani način označavanja dokumenata bosanskohercegovačke standardizacije treba da zadovolji sljedeće zahtjeve:

- lako identificiranje dokumenta,
- jednostavno evidentiranje te brzo i lako pretraživanje,
- onemogućavanje ponavljanja oznake za istu vrstu dokumenta,
- kompatibilnost s načinom označavanja dokumenata međunarodnih i europskih organizacija za standardizaciju.

4.1.2 Navedene zahtjeve može zadovoljiti izabrana struktura oznake koja se sastoji od:

- alfabetskog dijela oznake kojim se označava pripadnost dokumenata bosanskohercegovačkoj standardizaciji te vrsta dokumenta,
- brojčanog dijela oznake, odnosno identifikacijskog broja.

4.1.2.1 Alfabetički dio oznake čini skraćena "BAS" i dodatne slovne oznake.

Skraćena BAS sastoji se od dvoslovne oznake za državu Bosnu i Hercegovinu (BA), koja je utvrđena međunarodnim standardom ISO 3166-1, i početnog slova riječi standard (S) i primjenjuje se za označavanje:

- bosanskohercegovačkih izvornih standarda i
- pripadnosti dokumenta (uputa, preuzetih međunarodnih i/ili europskih standarda, tehničkih specifikacija, tehničkih izvještaja, itd.) sustavu bosanskohercegovačke standardizacije.

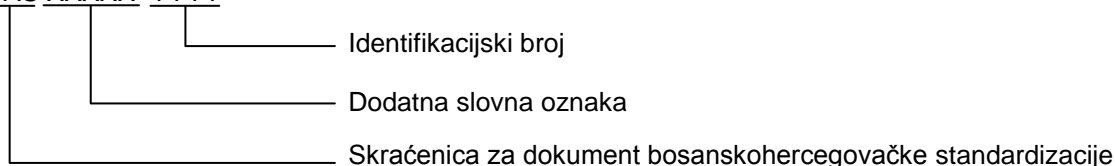
Dodatne slovne oznake (riječi i/ili skraćene) označavaju podrijetlo, način donošenja i/ili vrstu (namjenu i sadržaj) dokumenta, te ukazuju na način donošenja dokumenta.

4.1.2.2 Brojčani dio oznake dokumenta bosanskohercegovačke standardizacije (BAS dokumenta) predstavlja broj pod kojim je dokument registriran u odgovarajućem matičnom registru, a putem kojega se svaki pojedinačni dokument identificira te se naziva identifikacijski broj. Identifikacijski broj nema nikakvo klasifikacijsko niti kronološko značenje.

Jednom se korišten identifikacijski broj ne može koristiti za označavanje drugog dokumenta iste vrste i sadržaja.

4.1.3 Oznaka dokumenata bosanskohercegovačke standardizacije može se shematski prikazati:

BAS XXXXX YYYY

4.1.4 Skraćena "BAS" i odgovarajući dodatni alfabetski dijelovi oznake dokumenata ispisuju se latiničnim pismom, iste vrste i veličine znakova, a međusobno se odvajaju jednim praznim mjestom.

Alfabetski se i brojčani dio oznake ispisuju znakovima iste vrste i veličine i međusobno se odvajaju jednim praznim mjestom.

4.1.5 Referentni broj dokumenta čini oznaka dokumenta uz dodavanje godine i oznake jezika izdanja. Pri tome se oznaka dokumenta odvaja od godine izdanja znakom dvije točke (:). Oznaka jezika ispisuje se malim slovima i smještena je između zagrada. Kod višejezičnih se izdanja oznake jezika međusobno odvajaju zarezom.

PRIMJER

Primjer ispisivanja referentnog broja bosanskohercegovačkog standarda nastalog preuzimanjem, metodom prijevoda europskog standarda koji je preuzeti međunarodni standard, publiciran 2006. godine kao dvojezično izdanje (na bosanskom i engleskom jeziku):

BAS EN ISO/IEC 17025:2006 (bs, en).

4.1.6 Oznake su jezika definirane u standardu ISO 639-1.

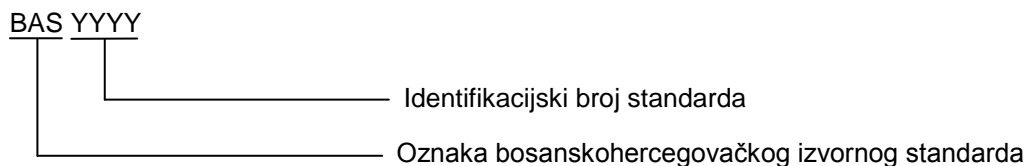
Primjeri oznaka najčešće korištenih jezika:

bs – bosanski jezik,
hr – hrvatski jezik,
sr – srpski jezik,
en – engleski jezik,
de – njemački jezik,
fr – francuski jezik.

4.1.7 Kod navođenja se BAS dokumenata u pisanim materijalima često izostavlja oznaka jezika izdanja, a daje se njegova oznaka i godina izdanja dokumenta. Veličina su i oblik znakova, način i mjesto upisivanja oznaka na pojedinim BAS dokumentima dati u BAS U 8.5-02.

4.2 Označavanje bosanskohercegovačkih izvornih standarda

4.2.1 Izvorni se bosanskohercegovački standardi označavaju alfanumeričkom oznakom sukladno sa strukturom naprijed utvrđenom u 4.1.1.

4.2.2 Skraćenica "BAS" upisana bez dodatnih alfabetskih znakova dokument klasificira kao izvorni bosanskohercegovački standard (BAS standard).

4.2.3 Identifikacijski broj izvornih BAS standarda predstavlja broj pod kojim se konkretni standard registrira i prati u Matičnom registru izvornih BAS standarda. Prema predloženoj strukturi oznake, moguće je evidentirati do 9.999 izvornih BAS standarda.

4.2.4 Pri registriranju izvornih BAS standarda počinje se brojem 1001.

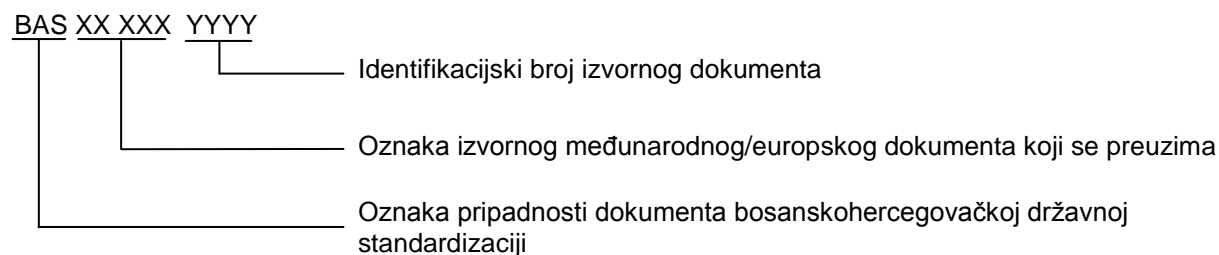
PRIMJERI

Bosanskohercegovački standardi registrirani u Matičnom registru BAS standarda pod identifikacijskim brojevima 1004 i 1050, označavaju se na sljedeći način:

- BAS 1004,
- BAS 1050.

4.3. Označavanje dokumenata bosanskohercegovačke standardizacije koji se donose preuzimanjem odgovarajućih međunarodnih i europskih dokumenata

4.3.1 Dokumenti koji se donose preuzimanjem međunarodnih i/ili europskih dokumenata označavaju se alfanumeričkom oznakom sukladnom sa strukturom utvrđenom u 4.1.1.

4.3.2 Oznaka se BAS dokumenata koji se donose na osnovu preuzimanja međunarodnih i europskih standarda formira tako da se ispred oznake izvornog dokumenta koji se preuzima stavi oznaka BAS koja se odvoji jednim praznim mjestom.

NAPOMENA: BAS U 8.5-04: *Preuzimanje međunarodnih i europskih standarda i drugih dokumenata koji nisu standardi*, ustvrđuje način označavanja bosanskohercegovačkih dokumenata kad su oni preuzeti međunarodni i europski dokumenti.

4.3.3 Osim standarda mogu se preuzimati i druge vrste dokumenata međunarodne i europske standardizacije. Kao preuzeti, oni zadržavaju pripadnost onoj vrsti dokumenta u koju su svrstani kao dokumenti međunarodne i europske standardizacije. Npr., međunarodna tehnička specifikacija postaje odgovarajuća bosanskohercegovačka tehnička specifikacija.

4.3.4 BAS standardi i drugi dokumenti doneseni preuzimanjem međunarodnih i europskih standarda, nakon provedene procedure i donošenja odluke o preuzimanju evidentiraju se i prate u Centralnoj bazi podataka o dokumentima bosanskohercegovačke državne standardizacije (Informacionom sistemu Instituta za upravljanje standardima i informacijama (*BAS Standard Management Information System - BAS SMIS*)) (u skladu s točkom 5).

PRIMJER 1

BAS standardi doneseni preuzimanjem međunarodnog standarda ISO 857, europskog standarda EN 81-82 i europskog standarda koji je preuzeti međunarodni standard EN ISO 50001, označavaju se na sljedeći način:

- BAS ISO 857,
- BAS EN 81-82,
- BAS EN ISO 50001.

PRIMJER 2

Bosanskohercegovačka tehnička specifikacija nastala preuzimanjem odgovarajuće tehničke specifikacije ISO/TS imat će oznaku:

- BAS ISO/TS xx.

PRIMJER 3

BAS tehnički izvještaj nastao preuzimanjem tehničkog izvještaja ISO/IEC TR 10032 imat će oznaku:

- BAS ISO/IEC TR 10032.

PRIMJER 4

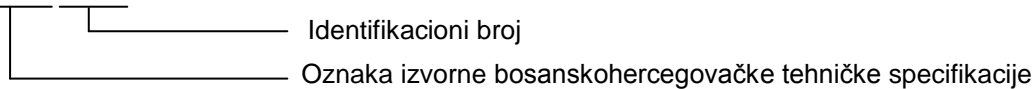
BAS tehnički izvještaj nastao preuzimanjem tehničkog izvještaja europske standardizacije CR 12250 imat će oznaku:

- BAS CR 12250.

4.4 Označavanje izvornih tehničkih specifikacija

4.4.1 Izvorne se bosanskohercegovačke tehničke specifikacije označavaju alfanumeričkom oznakom sukladno sa strukturom naprijed utvrđenom u 4.1.1.

BAS TS YYYY

4.4.2 Alfabetički dio oznake klasificira dokument kao izvornu bosanskohercegovačku tehničku specifikaciju. Skraćenice se "BAS" i "TS" međusobno odvajaju jednim praznim mjestom.

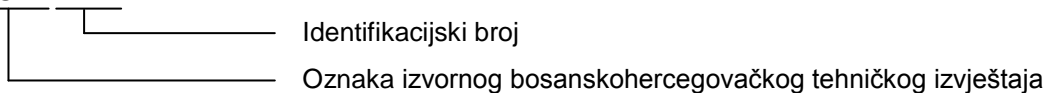
4.4.3 Identifikacijski broj bosanskohercegovačke tehničke specifikacije predstavlja broj pod kojim se konkretni dokument registrira i prati u Matičnom registru BAS izvornih bosanskohercegovačkih tehničkih specifikacija (vidi 4.1).

4.4.5 Pri registriranju se bosanskohercegovačkih tehničkih specifikacija počinje brojem 1001.

4.5 Označavanje izvornih tehničkih izvještaja

4.5.1 Izvorni se bosanskohercegovački tehnički izvještaji označavaju alfanumeričkom oznakom sukladno sa strukturom naprijed utvrđenom u 4.1.1.

BAS TI YYYY

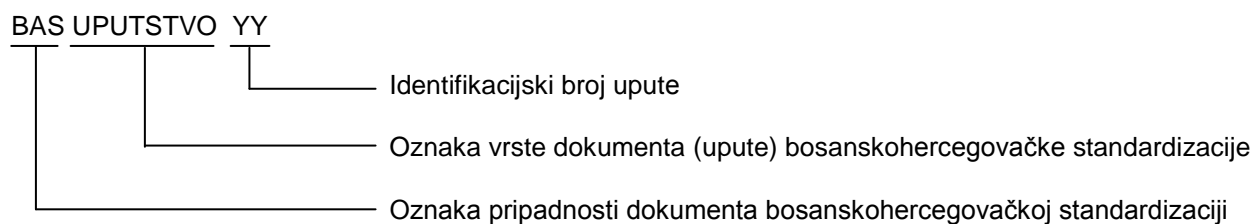
4.5.2 Alfabetički dio oznake klasificira dokument kao izvorni bosanskohercegovački tehnički izvještaj. Skraćenice se "BAS" i "TI" međusobno odvajaju jednim praznim mjestom.

4.5.3 Identifikacijski broj bosanskohercegovačkog tehničkog izvještaja predstavlja broj pod kojim se konkretni dokument registrira i prati u Matičnom registru BAS tehničkih izvještaja (vidi 4.1).

4.5.4 Pri registriranju se BAS tehničkih izvještaja počinje brojem 1001.

4.6 Označavanje bosanskohercegovačkih uputa

4.6.1 Upute se bosanskohercegovačke standardizacije označavaju alfanumeričkom oznakom sukladno sa strukturom utvrđenom u 4.1.1.

4.6.2 Alfabetički dio oznake klasificira dokument kao uputu bosanskohercegovačke standardizacije BAS U.

4.6.3 Identifikacijski broj upute bosanskohercegovačke standardizacije predstavlja broj pod kojim se konkretni dokument registrira i prati u Matičnom registru BAS UPUTA (vidi 4.1).

4.6.4 Prema ovoj je strukturi oznake moguće registrirati do 100 dokumenata kao BAS UPUTA. Pri registriranju BAS uputa s nižim identifikacijskim brojevima nije nužno da se zaposjednu mjesta svih znamenki.

PRIMJER

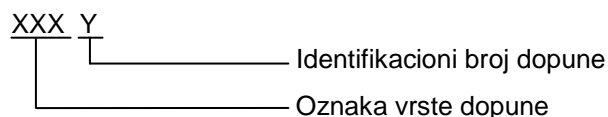
Upute se registrirane u Matičnom registru BAS UPUTA, pod rednim brojevima 4 i 18 označavaju na sljedeći način:

- BAS UPUTSTVO 4,
- BAS UPUTSTVO 18.

4.7 Označavanje dopuna BAS dokumenata

4.7.1 Dopune postojećih dokumenata definirane su u BAS U 8.5-03. Predviđene su dvije vrste dopuna BAS dokumenata: amandman i tehnička korekcija.

4.7.2 Dopune se BAS dokumenata označavaju alfanumeričkom oznakom.

4.7.2.1 Alfabetički dio oznake čini oznaka vrste dopune, odnosno:

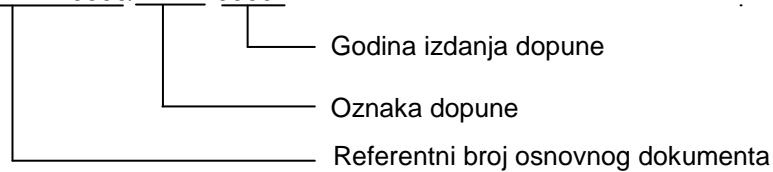
Cor - za tehničku korekciju,
A - za amandman.

Alfabetički se dio ispisuje malim slovima s velikim početnim slovom.

4.7.2.2 Brojčani dio oznake dopune čini redni broj pod kojim je dopuna registrirana (identifikacijski broj) u okviru dokumenta na koji se odnosi. Svaki dokument može imati najviše dvije dopune koje se u označavaju s 1 i 2 bez obzira da li se radi o tehničkoj korekciji ili amandmanu. U registar se upisuje puni naziv vrste dopune, njegov redni broj te datum izdanja.

4.7.3 Referentni se broj dopune formira tako što se navede referentni broj osnovnog dokumenta (oznaka i godina izdanja) iza koga se upisuje kosa crta, oznaka (vidi 4.7.2) i godina izdanja dopune.

BAS YYYY:0000/XXXY:0000

PRIMJER 1

Bosanskohercegovački se izvorni standard registriran u Matičnom registru BAS standarda pod identifikacijskim brojem 3862 i njegovi dodaci (prva i druga dopuna) označavaju na sljedeći način:

BAS 3862

Tehnička korekcija 1 (datum izdanja)

Amandman 1 (datum izdanja)

PRIMJER 2

Uputa bosanskohercegovačke standardizacije registrirana u Matičnom registru BAS UPUTA pod identifikacijskim brojem 5 i njeni dodaci (prva i druga korekcija) označavaju se na sljedeći način:

BAS U 8.5-05

Tehnička korekcija 1 (datum izdanja)

Tehnička korekcija 2 (datum izdanja).

PRIMJER 3

Referentni broj tehničke korekcije, publicirane 2000. godine i amandmana, publiciranog 2001., na bosanskohercegovački standard BAS 1002, publiciranog na bosanskom jeziku 2000. godine treba označiti na sljedeći način:

BAS 1002:2000/Cor1:2000 (bs)

BAS 1002:2000/A1:2001(bs).

5. Registriranje dokumenta

5.1 Općenito

5.1.1 Relevantni se podaci o svim BAS dokumentima unose, čuvaju i prate u matičnim registrima. Oni su projektirani tako da se prvenstveno koristi elektronski medij, a po potrebi može postojati i varijanta na papiru.

5.1.2 Matični registri, bez obzira na vrstu dokumenta za koji su projektirani moraju ispunjavati osnovne zahtjeve:

- potreban kapacitet da obuhvate veliki broj dokumenata i podataka o njima,
- da su međusobno kompatibilni i omogućavaju jednostavan prijenos podataka iz jedne baze u drugu,
- da omogućavaju pretraživanje po svim kriterijima i s različitim kombinacijama kriterija i pripremu izvještaja s različitim kombinacijama podataka,
- pripremu izvještaja na utvrđenim obrascima.

5.1.3 Svaka pojedina vrsta dokumenta vodi se i registrira u odvojenom matičnom registru BAS

dokumenata, koji se formiraju sukladno s alfabetskim dijelom oznake dokumenta.

U Institutu se formiraju i popunjavaju sljedeći registri:

- Centralni registar BAS dokumenata (BAS SMIS),
- Matični registar BAS UPUTA,
- Matični registar izvornih BAS standarda,
- Matični registar izvornih BAS tehničkih specifikacija,
- Matični registar izvornih BAS tehničkih izvještaja,
- Matični registar BAS projekata u pripremi (PP).

Pojavom nove vrste dokumenata, u Institutu se uspostavlja novi matični registar i formira oznaka novog dokumenta sukladno s 5.1.2.

5.2 Sadržaj registra dokumenata

5.2.1 Općenito

U Matičnim se registrima registriraju sve promjene statusa dokumenata, kao što su povlačenje iz uporabe, zamjena drugim dokumentom, izdavanje dopuna dokumenata i slično.

5.2.2 Centralni registar BAS objavljenih dokumenata (BAS SMIS)

5.2.2.1 Svi se BAS dokumenti, počevši od prijedloga projekta do objavljivanja evidentiraju i prate tijekom svih faza izrade u BAS SMIS-u. Tehnički je sekretar, odnosno koordinator BAS/TC-a u Institutu odgovoran za sigurnost i ažurnost podataka.

5.2.2.2 BAS SMIS sadrži sljedeće podatke:

- oznaka BAS dokumenta,
- jezik izdanja,
- metoda preuzimanja,
- broj stranica koji je služio kao osnova za formiranje cijene dokumenta,
- broj izdanja,
- datum objavljivanja dokumenta,
- datum povlačenja dokumenta,
- status,
- broj Glasnika Instituta u kojem je objavljeno publiciranje i/ili promjena statusa dokumenta,
- naziv dokumenta na službenom jeziku/jezicima u BiH,
- naziv dokumenta na engleskom jeziku te jeziku izvornog dokumenta za dokumente koji su preuzeti dokumenti međunarodne/europske standardizacije,
- referentni brojevi izvornih dokumenata i oznake stepena sukladnosti,
- stručno tijelo (BAS/TC, AG) koje je usvojilo dokument,
- ICS klasifikacijski broj područja kojemu dokument pripada,
- nazive područja standardizacije kojemu dokument pripada,
- oznaku EU direktive/uredbe s kojom je referentni broj izvornog standarda/dokument harmoniziran,
- oznaka dokumenta kojega je navedeni dokument zamijenio,
- oznaka dokumenta kojim je navedeni dokument zamijenjen,
- faza izrade,
- korespondentni komitet i
- druge podatke.

5.2.2.3 Identifikacijski broj svakog projekta u BAS SMIS-u koji se automatski dodjeljuje kod upisa novog projekta služi samo za interno praćenje redoslijeda i broja evidentiranih dokumenata. BAS SMIS je projektirana tako da omogućava pretraživanje po različitim kriterijima i pripremu izvještaja s različitim kombinacijama raspoloživih podataka.

5.2.3 Registriranje izvornih BAS standarda, tehničkih specifikacija, tehničkih izvještaja i uputa

5.2.3.1 Izvorni se BAS dokumenti registriraju u pripadajuće matične registre u trenutku kad su prihvaćeni i odobreni od odgovarajućeg stručnog tijela ili odgovornih tijela i osoba kao prednacrti BAS dokumenata. Registriranjem se dokumentu u odgovarajućem registru, prema vrsti dokumenta, dodjeljuje pripadajući identifikacijski broj, i tako uspostavlja alfanumerička oznaka koja prati dokument tijekom njegove dalje pripreme, donošenja i primjene.

5.2.3.2 Identifikacijski se broj jednom dodijeljen dokumentu bosanskohercegovačke standardizacije, a koji se iz bilo kojeg razloga stavlja van snage i/ili uporabe ne može u istom matičnom registru dodijeliti drugom dokumentu s istom slovnom oznakom, a različitim sadržajem. Treba osigurati neponovljivost identifikacijskog broja.

5.2.3.3 Matični je registar baza podataka koja se vodi i održava na elektronskom mediju i sadrži sljedeće podatke:

1. redni broj pod kojim je dokument upisan u bazu (identifikacijski broj dokumenta), vidi 4.1,
2. oznaku dokumenta,
3. datum registriranja,
4. naziv dokumenta (provjeri se i ažurira pri pripremi odluke o odobravanju i objavljivanju),
5. oznake i nazive područja standardizacije kojem dokument pripada, ICS klasifikacijski broj (može biti više područja tehničkog rada),
6. odgovorno tijelo ili organizacionu jedinicu,
7. oznake i nazive baznih dokumenata,
8. naziv organizacije, tijela, lica koje je pripremiло polazni dokument,
9. dopune dokumentu, tj. tehničke korekcije i amandmani: oznaka, naziv (vidi 4.7) i godina izdanja,
10. broj i datum odluke o odobravanju i objavljivanju BAS standarda,
11. broj i datum odluke o preispitivanju i reviziji,
12. broj zahtjeva za registriranje (broj iz Djelovodnog protokola),
13. druge podatke po potrebi.

5.3 Registar projekata u pripremi (PP)

5.3.1 U ovom se registru vode projekti u pripremi (budući BAS standardi ili grupa BAS standarda ili BAS tehničkih specifikacija, ...) i prati njihov razvoj do trenutka kad su oni utvrđeni kao prednacrti BAS standarda ili BAS tehnička specifikacija i kad se obavlja njihov prijenos u odgovarajući registar.

5.3.2 Registar projekata u pripremi treba sadržavati sljedeće podatke:

- identifikacijski broj,
- oznaku projekta u pripremi (PP + identifikacijski broj),
- datum registriranja projekta u pripremi,
- naziv područja rada,
- oznaku stručnog tijela kojemu pripada,
- radni naslov projekta,
- naziv organizacije ili lica koje radi na realizaciji projekta (mjesto, telefon, e-mail, fax),
- izlazne podatke (oznaku izlaznog dokumenta ili odluku o odustajanju ili mirovanju projekta te druge informacije u vezi s tim),
- druge podatke po potrebi.

6. Završne odredbe

6.1 Prestanak važenja ranije upute

Stupanjem na snagu ove upute prestaje važiti BAS UPUTA 1 iz 2009. godine.

6.2 Stupanje na snagu

Ova uputa stupa na snagu danom donošenja, a primjenjivat će se od 14.03.2016. godine.

Ravnatelj

Aleksandar Cincar

(prazan stranica)

